

3.4.4 Breiflabb

Den norske fangsten av breiflabb i 2005 var redusert med 10 % i forhold til året før. For hele området Kattegat/Skagerrak, Nordsjøen (inkl. norskekysten sør for Stad) og vest av Skottland anbefaler ICES at fiskeinnsatsen ikke bør øke. Beskatningsmønsteret bør forbedres for å redusere fangsten av liten breiflabb. Det er kun det norske garnfisket som er rettet mot større fisk.

Otte Bjelland

otte.bjelland@imr.no

Fisket

Tabell 3.4.4.1 og Figur 3.4.4.1 viser de norske landingene av breiflabb sammenlignet med årene før. Fangsten har vært på over 3.000 tonn årlig siden 1999, med en topp på 4.996 tonn i 2001. Det er spesielt økningen i landinger fra områdene nord for Halten som har ført fangsten opp på dette nivået. Fiskeridirektoratets foreløpige statistikk viser en totalfangst på 3.659 tonn for 2005. Vanligvis har perioden juni–november vært viktigst for breiflabbfisket på norskekysten. Denne tendensen er blitt tydeligere de senere årene, delvis pga. den innførte fredningen om våren. Fangstene ført under “andre områder” i tabellen er hovedsakelig fra Nordsjøplataet. I tillegg har det noen år vært fangster fra felter ved Færøyene og vest av Skottland.

Biologi og bestandsgrunnlag

De norske fangstene består nesten utelukkende av *Lophius piscatorius* (hvit bukhule). I norske farvann er det bare gjort et par sikre observasjoner av *Lophius budegassa* (sort bukhule).

Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) har tidligere presentert bestandsberegninger for breiflabb i Kattegat/Skagerrak, Nordsjøen (inkl. norskekysten sør for 62°N) og vest av Skottland. Dokumentert utbredelse og forbindelse/vandring mellom disse områdene har rettferdiggjort en felles forvaltningsenhet.

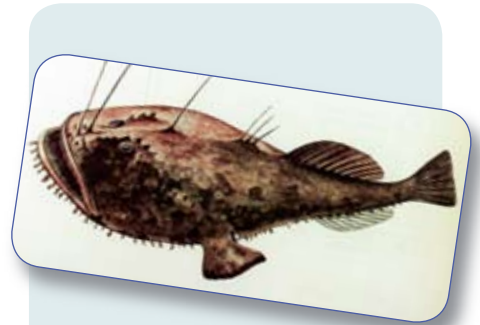
En rekke faktorer gjorde det umulig for ICES å foreta en analytisk bestandsvurdering av breiflabb sør for 62°N i 2005. Modellen som har vært brukt for breiflabb, krever pålitelige lengdedata av fangsten, innsatsdata og en toktindeks. Innsamling av disse tre datakildene viste seg alle å være problematiske i 2005. ICES anbefaler at innsatsen i dette fisket ikke bør øke, og at fisket må følges opp med bindende programmer

for innsamling av fangst- og innsatsdata slik at forvaltningen av denne bestanden kan rehabiliteres.

Høsten 2005 ble det for første gang gjennomført et tokt for å kartlegge og beregne størrelsen på bestanden av breiflabb i Nordsjøen og vest av Skottland. Toktet ble gjennomført med det skotske forskningsfartøyet “Scotia” og tre innleide trålere. Det ble også utført en rekke undersøkelser av effektiviteten til forskningstrålen, og resultatene så langt tyder på at det skal kunne fremskaffes nødvendige toktdata til bestandsberegningen. For å få en tilfredsstillende dekning av det store utbredelsesområdet håper vi å få med flere fartøy fra ulike nasjoner i årene som kommer.

Beskatningsmønsteret bør forbedres for å redusere fangsten av liten breiflabb. Utkast av liten breiflabb er kjent, og man har ikke rutinemessig prøvetaking av dette. Fisket foregår hovedsakelig med trål på den umodne delen av bestanden. Kun det norske garnfisket er rettet mot større fisk. Bestandsforvaltningen må sikre at nok fisk overlever til gytemoden størrelse. Havforskningsinstituttets analyser indikerer at beskatningsmønsteret i et direkte breiflabbfiske med 360 mm garn gir et utbytte per rekrutt som ligger omtrent dobbelt så høyt som ved det nåværende beskatningsmønsteret for bestanden sør for 62°N. Samtidig indikerer beregninger at en reduksjon i innsatsen i det norske garnfisket langs kysten også kan gi et større og mer stabilt langtidsutbytte.

Gytende breiflabb har blitt observert i norske farvann, både sør og nord for 62°N, men det er fremdeles usikkert hvor stor betydning dette har for rekrutteringen. Det er sannsynlig at de norske breiflabbforekomstene også avhenger av gyting som foregår utenfor norsk økonomisk sone. ICES arbeidsgruppen for breiflabb i Nordsjøen og vest av Skottland vurderte i 2004 bestandsidentiteten til breiflabb i tilgrensende områder. Merkeforsøk har vist at breiflabb vandrer fra Shetland til Færøyene og Island. Det pågår for tiden merkeforsøk ved Færøyene, Island og Norge som vil gi bedre kjennskap om breiflabbens vandringer og bestandsstruktur. Modellert drift av larver viser også at antatte gytefelt vest for De britiske øyer kan forsyne områder utenfor det nåværende bestandsområdet. ICES vil avvente resultater fra pågående merkeforsøk og genetiske studier før bestandsområdet eventuelt blir utvidet.

BREIFLABB

Lophius piscatorius

- ▶ **Gyteområde:** Gytevandring til kontinentalskråningen (1000–1800 m) vest for Storbritannia, men gyting foregår trolig også i norske fjorder og dyperer deler av sokkelen.
- ▶ **Oppvekstområde:** Nordlige deler av Nordsjøen og langs norsk ekysten.
- ▶ **Beiteområde:** Hele utbredelsesområdet.
- ▶ **Føde:** Fisk, krepsdyr, blekkspruter og andre virvelløse dyr. Kan også ta svømmende sjøfugl.
- ▶ **Predatorer:** Stor breiflabb har få predatorer, men små individer kan bli spist av større fisk som torsk, lange og sine egne artsfrender.
- ▶ **Levetid:** Mer enn 25 år. Hannfisken blir kjønnsmoden rundt 4–6 år, hunnfisken rundt 7–9 år.
- ▶ **Maks størrelse:** Kan bli 2 m lang, men er vanligvis mye mindre.
- ▶ **Fiske:** Det viktigste norske fisket foregår med garn på kysten nord for Stad, særlig sommer og høst. Gjennomsnittlig norsk fangsverdi 2000–04 er 104 mill. kr, og 92 mill. kr i 2004.
- ▶ **Særtrekk:** Breiflabben er en dårlig svømmer som ligger på bunnen og vifter med ryggfinnestrålen for å lokke til seg småfisk. Byttet blir sugd inn i gapet på fisken når den åpner kjeften.

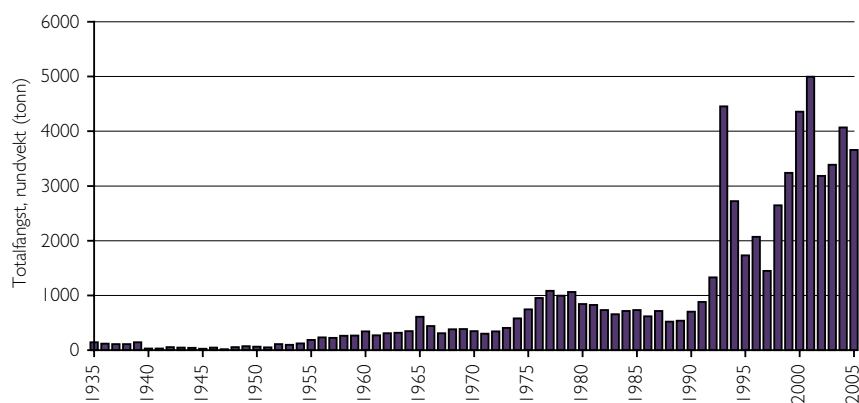

Tabell 3.4.4.1

Breiflabb (*Lophius piscatorius*). Landinger (i tonn rundvekt) fra ulike områder. Norske statistikkområder angitt i parentes. Anglerfish (*L. piscatorius*). Landings (tonnes) by area. Areas in the Norwegian catch reporting system are specified in brackets.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ¹	2005 ¹
N for Halten (00,03-06)	61	73	54	76	161	580	1.380	796	848	1.144	1.234
Halten–Stad (07)	466	814	520	1.409	1.565	2.368	2.156	1.201	1.553	1.759	1.414
Stad–Austevoll (28)	308	436	412	600	733	701	596	449	378	488	432
Austevoll–Lindesnes (08)	329	358	252	334	470	473	601	467	384	507	436
Øst av Lindesnes (09)	440	309	186	177	260	197	200	241	187	130	99
Andre områder	127	82	24	50	50	38	64	31	46	41	44
Total	1.731	2.071	1.447	2.646	3.239	4.357	4.996	3.185	3.386	4.069	3.659

Kilde: Fiskeridirektoratet. ¹Foreløpige tall per 06.01.06.

Figur 3.4.4.1

Norske landinger (i tonn rundvekt) av breiflabb i årene 1935–2005.

Norwegian landings (tonnes) of anglerfish (*Lophius piscatorius*) in the period 1935–2005.

Reguleringer

For garnfisket ble følgende reguleringer gjennomført for 2005:

- Et krav til minste maskestørrelse i breiflabbgarn på 360 mm.
- Et minstemål for garnfisket fastsatt til 60 cm.
- Største tillatte garnmengde er 500 garn.
- Et krav om at lengste tillatte ståtid av garn uten røkting er to døgn.
- Et forbud mot direkte garnfiske etter breiflabb i perioden 1. mars til 20. mai gjelder områdene nord for 62°N.

Bestemmelsene ved årsskiftet 2005–2006 sier at norske fartøyer kan ha inntil 25 %

bifangst av breiflabb i trål og snurrevad. For reketrål er denne grensen 10%. EU har for 2006 fått en kvote på 1.750 tonn breiflabb i norsk økonomisk sone sør for 62°N, men slipper å følge disse reguleringene.

Anglerfish

Norwegian landings of anglerfish are almost exclusively composed of the species *Lophius piscatorius*. Most of the Norwegian anglerfish are caught inside 12 nautical miles with specially designed gillnets. The fishery is regulated by minimum legal mesh size (360 mm stretched mesh) and by an obligation to haul the net every second day, and a maximum of 500 nets per vessel. The reported landings reached a record

high of 4,996 tonnes in 2001. The figures for 2004 and preliminary figures for 2005 were 4,069 and 3,659 tonnes, respectively. Spawning has been observed in Norwegian waters, but it remains uncertain whether this is sufficient for maintaining the anglerfish population in this area. The Norwegian anglerfish population probably depends, to some extent, on larvae drift or fish immigration from other areas. The Norwegian gillnet fishery for anglerfish was forbidden from 1 March until 20 May 2005, and a minimum catch size of anglerfish of 60 cm has been established within the Norwegian Economic Zone (NEZ). EU is given a total quota of 1,750 tonnes in NEZ south of 62°N for 2006.